

613,3
F91

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUȚIA PUBLICĂ
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
NICOLAE TESTEMIȚANU

Catedra igienă

Grigore FRIPTULEAC Angela CAZACU-STRATU

**Norme sanitare
pentru instituțiile de învățământ superior
(IIS)**

Recomandări metodice

CHIȘINĂU
2013

613.5 (026)

7.24

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

INSTITUȚIA PUBLICĂ
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
Nicolae Testemițanu

Catedra igienă

Grigore FRIPTULEAC Angela CAZACU-STRATU

**Norme sanitare
pentru instituțiile de învățământ superior
(IIS)**

Recomandări metodice

717967

Ministerul Sănătății
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”
Centrul Editorial-Poligrafic Medicina

SL2

CHIȘINĂU
Centrul Editorial-Poligrafic *Medicina*
2013

CZU 614.8+628.5(076.5)

F 91

Aprobat de Consiliul metodic central al IP USMF *Nicolae Testemițanu*,
proces-verbal nr. 4 din 27.02.2013

Autori:

Grigore Fripțiuleac – dr. hab. med., prof. univ.

Angela Cazacu-Stratu – dr. med., asist. univ.

Recenzenți:

Iurie Pînzaru – dr. med., vicedirector al CNSP

Gheorghe Ostrofeț – dr. hab. med., prof. univ.

Sergiu Cebanu – dr. med., conf. univ.

Redactor: *Vadim Iutis*

Machetare computerizată: *Iulia Don*

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Fripțiuleac, Grigore

Norme sanitare pentru instituțiile de învățământ superior (IIS): Recomandări metodice / Grigore Fripțiuleac, Angela Cazacu-Stratu; Instituția Publică Univ. de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu*, Catedra igienă. Chișinău: CEP Medicina, 2013. – 24 p.

Bibliogr.: p. 21(9 tit.) – 100 ex.

ISBN 978-9975-118-09-5.

614.8+628.5(076.5)

F 91

ISBN 978-9975-118-09-5

© CEP Medicina, 2013

© Grigore Fripțiuleac s.a., 2013

Dispoziții generale

Recomandările metodice reflectă normele sanitare pentru instituțiile de învățământ superior (în continuare – IIS), indiferent de tipul de proprietate, de prioritate și de forma organizatorico-juridică (institut, universitate, academie).

Prezentele recomandări sunt elaborate în conformitate cu Legea „Privind supravegherea de stat a sănătății publice” nr.10-XVI din 03.02.2009 (Monitorul Oficial, 2009, nr. 67, art. 183).

Prezentele reguli trebuie să funcționeze pe întreg teritoriul Republicii Moldova și să fie obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice, activitatea cărora constă în proiectarea, construcția, reconstrucția, exploatarea IIS, instruirea și educația studenților, de asemenea, pentru organele și instituțiile ce efectuează supravegherea de stat a sănătății publice.

Exigențile expuse au scopul de a asigura condițiile optime de maximă siguranță de studii în IIS.

În cazul exploatarii temporare a clădirilor ajustate, abaterile de la exigențile date pot fi admise doar cu acordul Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și doar în cazul în care instituția dispune de autorizația sanitară de funcționare.

Cerințe față de sectorul IIS

Instituțiile de învățământ superior se amplasează pe un sector separat, respectându-se zonele de protecție sanitară.

La distribuirea terenului pentru construcția IIS se ține cont de roza vânturilor, de calitatea solului, de antecedentele terenului, de întreprinderile adiacente, de sursele de poluare.

Distanța de la hotarele terenului până la stațiile de alimentare cu petroli și gaze cu rezervoare subterane trebuie să fie nu mai mică de 50 m. Această distanță poate fi micșorată până la 25 m pentru stațiile de alimentare cu capacitatea de 500 alimentări în zi în cazul vehiculelor ușoare. Distanța se stabilește de la coloanele de eliberare a benzinei și de la rezervoare până la hotarele terenului IIS.

Distanța de la garaje, stații de deservire tehnică a automobilelor și parcări auto până la hotarul terenului IIS nu trebuie să fie mai mică de 50 m.

La amplasarea IIS se asigură condițiile de funcționare (drumuri, apeduct, sistem de canalizare, rețele energetice și telefonice). Lotul de pământ trebuie să fie bine insolat și aerisit, să dispună de înclinare naturală necesară pentru scurgerea apelor meteorice.

Solul trebuie să fie uscat, ferit de inundații și infiltrații.

În caz de amplasare a mai multor IIS într-o localitate, ele pot fi co-masate în dependență de profilul lor, formând centre de studii, încăperi de studii, terenuri și săli sportive, instituții cu prestări de servicii și sănătății-profilactorii comune.

Dimensiunile terenului pentru IIS trebuie să fie în funcție de numărul de studenți în IIS: pentru 300 studenți – 75 m²/student, pentru 300–900 studenți – 50–65 m²/student. Se admite ca suprafața terenului pentru IIS cu profil agrar să fie mărită cu 50%. În suprafețele indicate mai sus nu este inclusă aria zonei locative.

Terenul trebuie să fie îngrădit cu gard sau cu arbuști cu înălțimea de 1,2 m.

Zona verde constituie 50% din suprafața terenului. Se interzice plantarea copacilor și arbuștilor cu spini sau cu fructe otrăvitoare.

Distanța dintre fațada clădirii și linia de separare a străzii trebuie să fie de cel puțin 15 m. Dacă instituția se află în apropierea magistralelor auto, distanța se mărește până la 50 m.

Căile de acces trebuie să fie asfaltate și iluminate în timpul nopții (10 lx).

Lotul de pământ se divizează în următoarele zone funcționale:

- a) de instruire;
- b) sportivă;
- c) de odihnă;
- d) de gospodărie;
- e) locativă.

Zonele trebuie separate una de alta prin arbuști cu lățimea de 1 m și să comunice între ele.

În zona de instruire vor fi amplasate edificiile de studii.

Zona sportivă se amplasează în apropierea sălii sportive. Ea trebuie să fie orientată de la nord spre sud. Se interzice amplasarea zonei sportive în vecinătatea ferestrelor sălii de studii. Zona sportivă constă dintr-un nucleu sportiv și poate să conțină terenuri: de fotbal; handbal; baschet; volei; pistă de alergări; groapa pentru sărituri etc. Sectoarele

sportive trebuie să fie drenate și acoperite cu înveliș de iarba sau materiale permise de către Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice. Pentru a exclude traumatismul terenurile sportive trebuie să fie netede, fără gropi.

Zona locativă poate fi amplasată în apropierea zonei de instruire și a celei sportive.

Zona de gospodărie trebuie să disponă de o intrare separată. Ea va include: garaje; depozite; cazangeria; terenul cu tomberoane pentru colectarea rezidurilor solide.

Tomberoanele trebuie să fie asigurate cu capace și plasate exclusiv pe teren pavat, la distanță de minimum 25 m de la clădire, cămine și blocul alimentar.

Zona de odihnă se amplasează în vecinătatea zonelor de instruire, locativă și sportivă. Ea este destinată pentru organizarea jocurilor mobile și lente, ocupații individuale la aer liber.

Apele subterane freatiche trebuie să se găsească la o adâncime nu mai mică de 1 m sub nivelul inferior al fundației clădirii.

Se interzice folosirea clădirilor și teritoriului IIS în alte scopuri (întreprinderi de producere de orice tip, oficii, depozite etc.), decât cel instructiv-educativ.

Amplasarea clădirilor pe teren trebuie să asigure o orientare corectă a încăperilor de studii și de locuit, de asemenea, condiții favorabile pentru insolarea încăperilor (nu mai puțin de trei ore în perioada de la 22.03 până la 22.09 a anului).

Cerințe față de blocurile de studii

Blocurile de studii trebuie să disponă de următoarele încăperi de studii pentru instruirea generală (ocupații teoretice) și pentru instruire profesională:

1. Săli de studii pentru seminare cu suprafață de $2,2 \text{ m}^2/1 \text{ loc.}$
2. Laboratoare pentru lucrări practice – $4,6 \text{ m}^2/1 \text{ loc.}$
3. Laboratoare și cabinete de instruire profesională – $6-8 \text{ m}^2/1 \text{ loc.}$
4. Cabinete de instruire, înzestrate cu computere – $4,5 \text{ m}^2/1 \text{ loc.}$
5. Cabinete de limbi moderne, inclusiv rusă/română – $3 \text{ m}^2/1 \text{ loc.}$
6. Aule pentru orele de curs:
  - pentru o grupă – (12-15 locuri) – $2,5 \text{ m}^2/1 \text{ loc.}$

- pentru două grupe (25 locuri) – $2,2 \text{ m}^2/1 \text{ loc}$;
- pentru 50-75 locuri – $1,5 \text{ m}^2/1 \text{ loc}$;
- de la 75 până la 100 locuri – $1,3 \text{ m}^2/1 \text{ loc}$;
- de la 100 până la 150 locuri – $1,2 \text{ m}^2/1 \text{ loc}$;
- de la 150 până la 350 locuri – $1,1 \text{ m}^2/1 \text{ loc}$;
- mai mult de 350 locuri – $1,0 \text{ m}^2/1 \text{ loc}$ (în aulele date, dacă nu există aerul condiționat, volumul de aer pentru 1 student va fi de cel puțin $4,0 \text{ m}^3$).

În cadrul catedrelor (departamentelor) se prevăd:

- cabinetul șefului de catedră – 18 m^2 (până la 10 lectori) și 24 m^2 (mai mult de 10 lectori);
- cabinet metodic – 54 m^2 ;
- cabinet pentru lectori – $4 \text{ m}^2/1 \text{ lector}$;
- săli de studii, laboratoare, aule pentru orele de curs.

Numărul de studenți în grupa de instruire nu va fi mai mare de 15. Suprafața laboratoarelor și cabinetelor pentru disciplinele speciale va fi de $83\text{-}88 \text{ m}^2$, iar a celor cu utilaj voluminos – $98\text{-}108 \text{ m}^2$. La fiecare 1-2 laboratoare sau cabinete se vor prevedea încăperi auxiliare (15 m^2).

Lățimea coridoarelor în blocurile de studii trebuie să fie de $2,2\text{-}2,6 \text{ m}$. Coridoarele cu o lățime mai mare de $2,6 \text{ m}$ sunt destinate pentru recreație. Lățimea altor coridoare este mai mare de $1,4 \text{ m}$.

Amplasarea reciprocă a încăperilor trebuie să asigure legături funcționale comode între ele și teren. Încăperile pentru occupațiile teoretice trebuie să fie izolate de laboratoare, sălile sportive, sălile festive și de încăperile cantinelor. Este interzisă amplasarea cabinetelor de studii și a laboratoarelor în subsoluri și demisoluri.

Atelierele și sălile sportive trebuie amplasate în blocuri sau clădiri separate, unite prin galerii cu blocul central. Clădirile, care nu sunt unite prin galerii, trebuie să fie dotate cu vestiare.

Laboratoarele, în care în timpul procesului de instruire are loc eliminarea substanțelor chimice și a pulberei, trebuie să fie înzestrate cu ventilație artificială, conform legislației sanitare în vigoare. Laboratoarele cu utilaj voluminos și greu trebuie să fie amplasate la parter. Laboratoarele trebuie să fie dotate cu trusă medicală și să disponă de condiții pentru respectarea igienei personale (lavoare, săpun, uscător de mâini).

Sălile sportive sunt prevăzute pentru lecțiile de educație fizică și ocupăriile secțiilor sportive. Sala sportivă se amplasează într-un bloc separat sau o aripă a clădirii la primul sau la al doilea etaj. Suprafața sălii sportive trebuie să fie nu mai mică de $4,0 \text{ m}^2$ pentru 1 student. Dusemeaua trebuie să fie din lemn sau acoperită cu linoleum cu destinație specială, suprafața netedă, fără fisuri și defecte;

Capacitatea *sălilor festive* se planifică pentru 60% din numărul de studenți. Pe lângă sălile festive trebuie să fie prevăzute cabine pentru instalațiile de cinema. IIS trebuie să disponă de încăperi pentru reuniuni culturale (muzică, dans, teatru, foto etc.). Sala festivă se amplasează separat de sălile de studii.

Bibliotecile în instituțiile superioare de învățământ se proiectează pentru 100% studenți, doctoranzi, lectori și colaboratori științifici. Numărul de locuri în sălile de lectură se prevede pentru 15% din numărul de studenți. Acest normativ este prevăzut și pentru 30% din numărul de studenți (cititori) de la facultățile fără frecvență.

Suprafețele încăperilor din bibliotecă sunt:

1. Sala de abonament – $1,8 \text{ m}^2$ la un vizitator student și 5 m^2 pentru un colaborator (se normează pentru 20% din locuri de lectură).
2. Avansală – $1,5 \text{ m}^2$ pentru un student și 5 m^2 pentru un colaborator (se normează pentru 15% din locuri de lectură).
3. Sala de catalog – $3,5-4 \text{ m}^2$ pentru un dulap de 20 mii cărți.
4. Depozitul fondului de cărți:
  - a. depozitul fondului de cărți – depozit principal – $2,5 \text{ m}^2$ la 1000 unități (se normează pentru 70% din fond);
  - b. păstrarea compactă – $1,25 \text{ m}^2$ la 1000 unități (se normează pentru 20% din fond);
  - c. pentru accesul liber – 5 m^2 la 1000 unități (se normează pentru 10% din fond).
5. Secția de completare, prelucrare și catalogul de serviciu – 6 m^2 pentru un colaborator și $2,5 \text{ m}^2$ la un dulap de catalog.
6. Încăperi de serviciu și producere – 3 m^2 la 1000 cărți.

La fiecare etaj al IIS trebuie să fie blocuri sanitare separate pentru băieți și fete, profesori și personalul de deservire: scaun de veceu pentru fete – 1x20 studente; pentru băieți – 1x30; pisoar pentru băieți – 1x30; lavoare – 1x30 studenți; pentru personal – un lavoar și un WC la fiecare etaj. Ușile de la WC nu trebuie să se afle vizavi de cele ale sălilor de studii, ale laboratoarelor.

În fiecare bloc la etaje trebuie să fie încăperi pentru spălarea și uscarea inventarului de dereticare, pregătirea soluțiilor dezinfectante, cu apă caldă și rece, dotate cu dulapuri pentru păstrarea inventarului, sisteme de aerătie prin reflux și câte o cadă. Pereții încăperii se acoperă cu plăci din faianță până la înălțimea de 1,5 m.

IIS trebuie să fie dotate cu rețele centralizate de aprovisionare cu apă potabilă (apeduct) și canalizare, ventilație naturală și artificială, încălzire. Cu apă caldă trebuie asigurate blocul alimentar, căminele, blocul medical, lavabourile, dușurile.

În dependență de condițiile climaterice, la intrarea în instituție se prevăd tambure cu sau fără perdele de aer Cald.

Norme sanitare pentru căminele studențești

Căminele studențești se construiesc separat de blocul de studii.

Alegerea terenului pentru amplasarea căminelor se efectuează cu acordul Centrelor de Sănătate Publică din teritoriul respectiv.

Numărul de studenți în cămine nu trebuie să depășească capacitatea prevăzută de proiectul de construcție.

În cămine vor fi dormitoare, încăperi auxiliare, de cultură și medicale. Secția de locuit include dormitoare, blocuri sanitare cu lavabouri (încăperi, utilate cu chiuvete și cu alte instalații sanitare, servind ca spațioare comune), WC-uri, dușuri, încăperi pentru curățarea hainelor și a ghetelor, pentru igiena personală a fetelor, bucătării (utilate cu un reșou, o cadă, o masă-dulap, un frigider la 10 studenți), camere pentru ocupări și odihnă. În cămin se amenajează spălătorii. Nu se admit paturi suprapuse. Se interzice păstrarea produselor ușor alterabile în dormitoare.

Dormitoarele sunt destinate pentru 2-4 studenți. Suprafața trebuie să fie de 6 m^2 pentru un student.

Spațiile de locuit în cămine se dotează cu următoarele:

- un pat cu saltea/persoană;
- un dulap/odaie;
- o masă/odaie;
- un scaun/ persoană;
- o noptieră/ persoană;
- poliță de cărți/persoană.

Dormitoarele nu vor fi de trecere în altă cameră și vor avea lățimea de cel puțin 2,2 m. Din fiecare dormitor obligatoriu sunt ieșiri în corridor sau în antreu. Ușile se vor deschide înăuntru. Dormitoarele se vor amenaja cu dulapuri încorporate pentru haine și cearșafuri. Numărul de secții în dulapuri va corespunde numărului de studenți. Mărimea unei secții a dulapului este de 0,6x0,6 m. Dulapurile pot fi amplasate și în antreu.

Încăperile medicale, auxiliare, culturale și de menaj, de regulă, se amplasează la parter. În subsol se admite amplasarea depozitelor pentru lenjeria murdară, inventar sportiv și de gospodărie, spălătoria de lenjerie, încăperi pentru uscarea hainelor și încălțăminte, încăperi tehnice.

Încăperile pentru curățarea și călcarea hainelor se utilează cu lavoar, mese de călcat, dulapuri încorporate.

Se interzice amplasarea dormitoarelor în subsol și la demisol.

Dormitoarele din cămine nu pot fi folosite în alte scopuri. Încăperile căminului trebuie grupate separat pentru băieți și fete.

Pentru acordarea asistenței medicale în IIS trebuie să fie un centru/cabinet medical.

Încăperile cabinetului medical includ: cabinetul medicului – 21 m², lungimea – nu mai mică de 7 m, sala pentru proceduri – 12 m², cabinetul medicului stomatolog – 12 m², WC dotat cu lavoar. Ele vor fi amplasate atât în blocul de studii, cât și în campusul studențesc. Sala de proceduri se va afla în vecinătatea cabinetului medical.

În centrul/cabinetul medical se prevede un medic (terapeut) la 3000 studenți, o asistentă medicală la 2000 studenți, un medic stomatolog la 2000 studenți și o asistentă medicală de stomatologie la 2000 studenți.

Personalul este supus examenului medical profilactic anual conform legislației sanitare în vigoare.

Toți studenții IIS obligator sunt supuși examenului medical la înmatriculare, anual și înainte de practica de producere conform cerințelor pentru întreprinderile sau instituțiile corespunzătoare, înaintea competițiilor sportive.

Anual către data de 15.01 personalul medical al IIS totalizează rezultatele examenelor medicale ale studenților și le prezintă Centrelor de Sănătate Publică teritoriale conform anexei nr. 1.

Cerințele față de blocul alimentar

Blocul alimentar trebuie amplasat într-un edificiu separat, la primul etaj și trebuie să dispună de ieșire pe teren (zona de gospodărie). Dacă instituția dispune de mai multe edificii, atunci cantina, alte edificii alimentare vor avea legături comode cu sălile de studii, laboratoarele, căminele etc. În blocul alimentar se va respecta continuitatea procesului tehnologic. Se interzice intersecția materiei prime cu bucatele și a veselei folosite cu cea curată. Se interzice folosirea apei tehnice pentru spălarea veselei, a inventarului tehnologic și a ambalajului, pentru pregătirea bucătelor, pentru duș și pentru alte scopuri. Apa caldă din boiler trebuie să curgă prin conducte separate, conducta având o culoare ce diferă de alte țevi. Nu se admite ca rețelele de canalizare să fie instalate sub tavanul secțiilor și depozitelor cantinei. Nu se admite ca depozitele cantinei să se afle în subsol sau la demisol. Capacitatea sălii de mese trebuie să fie de o treime din numărul total de studenți ai instituției.

Dotarea cantinelor cu utilaj tehnologic și frigorific se efectuează în conformitate cu normele de înzestrare a întreprinderilor alimentației publice. Blocul alimentar va dispune de secții pentru prelucrarea separată a legumelor, cărnii și a peștelui. Pereții încăperilor de producere, depozitelor și încăperilor sociale se vor acoperi cu plăci de faianță, iar dușumeaua – cu plăci din gresie. Tavanul se va vopsi cu vopsea de ulei.

Funcționarea și întreținerea blocului alimentar al IIS trebuie să corespundă normelor sanitare stipulate în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică, nr. 1209 din 08 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial, 2007, nr. 180-183, art. 1281).

Încăperile blocului alimentar trebuie menținute în curătenie, zilnic se face dereticarea lor minuțioasă: maturarea și spălarea podelei, ștergerea mobilei, prafului, spălarea ferestrelor. În fiecare săptămână trebuie de spălat cu folosirea detergentilor pereții, corpurile de iluminat, sticla de la geamuri. O dată în lună neapărat se face curătenie generală, cu dezinfecțarea ulterioară a tuturor încăperilor, utilajului și a inventarului.

Alimentația trebuie organizată prin metoda de autodeservire. Sufrajeria (sala de mese) se înzestrează cu mese a câte 4 locuri, scaune, iar suprafața ei este de $0,8 \text{ m}^2$ pentru un loc. Distanța dintre mese și locul de distribuție trebuie să fie nu mai mică de 150-200 cm, între rânduri și până la perete – 40-60 cm.

La intrarea în sufragerie trebuie să fie instalate lavoare (1 la 30 studenți) asigurate cu săpun lichid, șervețele de hârtie sau uscătoare electrice.

Vitrinele de expunere a bucatelor trebuie să dispună de acoperiș igienic (plastic sau alt material). Mesele, după fiecare servire, trebuie șterse cu o cârpă curată umedă.

Vesela pentru deservirea clienților poate fi din ceramică, porțelan, sticlă, metal emailat, din alpaca, oțel inoxidabil. Se interzice utilizarea veseliei cu margini șirbite și cu fisuri.

Vesela se spală cu mașinile mecanice sau manual. Indiferent de prezența mașinii de spălat vesela, spălătoria pentru veselă trebuie înzestrată cu 5 chiuvete, inclusiv 2 pentru spălarea păharelor. În a 3-a chiuvetă trebuie să fie montate grilage speciale și furtun elastic pentru clătirea veseliei spălate.

Toți lucrările ospătăriei trebuie să fie supuși examenului medical profilactic și instruirii igienice, să fie asigurați cu echipament (halate, bonete, basmale) și condiții pentru respectarea cerințelor igienice personale.

Pentru păstrarea produselor ușor alterabile și a celor destinate pentru pregătirea bucatelor trebuie să fie frigidere (camere frigorifice). Legumele trebuie păstrate în depozitul de legume, iar produsele uscate – în magazii înzestrate cu polițe, suporturi, stelaje și dulapuri. Magazia trebuie să fie uscată și bine aerisită. Suprafața de jos a dulapului, lădiței, stelajului trebuie să se afle cu 15 cm mai sus de podea.

Resturile de bucate se strâng în căldări, vase cu capac, și sunt evacuate pe măsura umplerii lor la un volum de 2/3. La sfârșitul zilei vasele trebuie curățite, clătite și uscate.

Toate produsele alimentare trebuie să corespundă cerințelor standardelor de stat. Materia primă și bucatele se păstrează separat. Produsele perisabile (carnea, peștele, laptele, lactatele, semifabricatele etc.) trebuie păstrate în corespondere cu regulile sanitare „Condițiile, durata de păstrare și realizare a produselor ușor alterabile”.

Transportarea produselor alimentare trebuie să se facă cu transport specializat (care dispune de pașaport sanitar, pașaportizarea sanitară se va efectua anual), în condiții care asigură integritatea și protecția alimentelor de poluare. Transportul nu trebuie folosit în alte scopuri și trebuie menținut curat. Ambalajul (sacii din mușama, lăzile metalice și din

lemn, căzile, bidoanele etc.) după fiecare întrebuințare se curăță, se spălă cu apă caldă cu soluție de sodă calcinată de 2%, se opărește, se usucă și se păstrează în locurile ferite de poluare.

Zilnic se vor colecta și se vor păstra 24 de ore probele diurne de alimente gătite.

Exploatarea cantinelor se efectuează în conformitate cu autorizația sanitată de funcționare, eliberată de Centrul de Sănătate Publică în baza pașaportului sanitar al blocului alimentar, a fișelor tehnologice, registrilor de rebutare a produselor alimentare și a bucatelor, a fișelor medicale ale salariaților, a rezultatelor examenului susținut în cadrul programului igienic, a planului de profilaxie a intoxicațiilor alimentare și infecțiilor intestinale acute, a pașaportului sanitar al transportului.

Norme sanitare față de iluminatul natural și artificial

Toate încăperile de studii, locative, laboratoarele, trebuie să dispună de iluminat natural direct, lateral. Dacă încăperile au profunzimea mai mare de 6 m, iluminatul natural trebuie să fie din ambele părți. În laboratoare, săli sportive și festive se admite iluminatul combinat (de sus și lateral). În coridoare, lavabouri, WC-uri și vestiare ale sălilor sportive se permite ca lumina să fie indirectă (reflectată). În coridoarele bucătăriilor, încăperile sociale ale bucătăriilor, depozite, încăperi pentru inventar, WC-urile și dușurile sălilor sportive, WC-urile pentru personal se admite ca lumina să fie artificială.

Valorile coeficientului iluminatului natural (CIN) în clase și cabinețe trebuie să fie mai mari de 1,5%. Dacă iluminarea este laterală, atunci CIN minimal se normează la locul de muncă la o distanță de 1 m de la peretele interior. Dacă iluminarea se efectuează din două direcții laterale, CIN se normează la mijlocul încăperii.

Pentru vopsirea suprafețelor meselor sunt folosite o gamă de culori deschise: culoarea verde deschisă și cea a lemnului cu coeficientul de luciu nu mai mic de 0,5. Tabla trebuie să aibă o suprafață mată de o culoare verzuie sau cafenie întunecată, cu coeficientul de luciu 0,2. Suprafețele pereților, a tavanului, podelelor și a utilajului din ateliere trebuie să fie mate. Tavanele și partea superioară a pereților, cerceveaua geamurilor și ușilor se vopsesc în culori albe. Dușumeaua se va vopsi în culori deschise cu coeficientul de luciu de 0,4-0,5. Materialele sintetice (pelicule, vopsele, lacuri) folosite pentru finisarea pereților, podelelor și

a mobilierului trebuie să fie coordonate cu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

Dispozitivele de protecție solară (jaluzele cu mecanism de ridicare și înlocuire, situate între ramele ferestrei) trebuie să fie instalate în încăperile de studii și în dormitoare. Pentru protecția solară se folosesc deosemenea draperii din bumbac, poplin de culoare deschisă, care posedă un grad satisfăcător de transparență și calități bune de difuzie a luminii. Se interzice folosirea blocurilor de sticlă, a peliculelor din policlorvinil și a altor materiale sintetice. Dispozitivele de protecție solară trebuie să fie de culoare deschisă cu coeficientul de luciu nu mai mic de 0,4.

Pentru prevenirea micșorării gradului de iluminare în încăperile de instruire, laboratoare, copacii se vor află la o distanță nu mai mică de 15 m de la ferestrele clădirii, iar tufarii – de 5 m. Nivelul iluminatului natural pe mesele ultimului rând din sălile de studii trebuie să fie nu mai mic de 300 lx. Dacă acest nivel va fi mai mic, se recomandă folosirea concomitentă a iluminatului artificial.

Iluminatul artificial și utilajul electrotehnic trebuie să corespundă cerințelor normativelor în vigoare. Valorile iluminării depind de caracterul lucrului vizual, de mărimea detaliilor examineate și contrastul lor cu fonul.

Nivelul iluminatului (pe mese) în sălile de studii, aule și laboratoare trebuie să fie de 400 lx, în cabinetul de informatică – 400 lx, în sălile sportive – 200 lx la nivelul dușumelei. Iluminatul tablei trebuie să fie nu mai mic de 500 lx.

În atelierele de prelucrare a metalului și lemnului (pe suprafețele de lucru) nu mai puțin de 300 lx, iar în cabinetele pentru lecțiile de muncă ale fetelor – 400lx. La lecțiile cu folosirea mijloacelor tehnice pot fi utilizate următoarele dispozitive și aparate:

- a) televizoare cu mărimea ecranului pe diagonală de 59-61 cm;
- b) diaproiectoare cu condiția respectării stricte a distanței de 3 m a aparatului până la ecran;
- c) proiectoare, multimedia, codoscopă etc.

Pentru asigurarea unor condiții mai bune de percepție se vor folosi ecrane cu reflectarea difuză sau ecrane mate-albe cu coeficientul refracției nu mai mic de 0,8.

Pentru iluminatul tablei trebuie să fie folosite sursele LPO – 30-40-122(125), care se montează paralel cu tabla, la o distanță de 0,3 m mai sus de marginea ei superioară și de 0,6 m de la suprafața tablei.

Numărul necesar de lămpi se instalează în corespundere cu calculele corespunzătoare, luând în considerare mărimea coeficientului de rezervă.

În sălile de studii, cabinete, aule și laboratoare trebuie să se prevadă instalarea simetrică a corpuriilor de iluminat, conectarea separată a lămpilor pe rânduri și iluminatul local al tablei, prize pentru iluminatul local și un releu fotoelectric, care automat conectează iluminatul artificial, în caz de micșorare a nivelului iluminatului natural.

Sistemul de iluminat, la finele construcției sau reconstrucției, trebuie să fie recepționat în exploatare de o comisie în componență căreia sunt incluși reprezentanți ai beneficiarului, organizației de montare și proiectare, Centrelor de sănătate publică, Inspectoratului tehnic, organelor de stat de supraveghere antiincendiарă și după necesitate, din alte organe cointeresate.

Cerințe față de microclimatul încăperilor

Temperatura aerului în sălile de studii, laboratoare, aule, săli festive trebuie să fie de 18-20°C, în sălile sportive – 15-17°C, în vestiarele sălilor sportive – 19-23°C, în cabinetul medicului – 21-23°C, în sălile de recreații – 16-18°C, în bibliotecă, încăperile administrative – 17-20°C, în dormitoarele din cămine – 18-20°C, în lavabouri – 20-23°C, camere de duș – 25°C și în vestiare – 16-19°C.

Umiditatea relativă a aerului din încăperile de instruire trebuie să fie de 30-45%.

Suprafața oberlihturilor în încăperile de studii trebuie să fie egală cu un raport de cel puțin 1/50 din suprafața dușumelei. Se interzice ca oberlihturile să fie bătute în cuie pe timp de iarnă sau să fie încleiate cu hârtie.

Sălile de studii trebuie aerisite în timpul recreațiilor, iar sălile de recreații – în timpul lecțiilor. Până la începutul și după sfârșitul lecțiilor în sălile de studii se face aerisirea prin curent. Dacă temperatura aerului de afară este mai joasă de -10°C, durata aerisirii trebuie să fie de 1-3 minute. Sălile sportive se aerisesc la începutul lecțiilor.

WC-urile, încăperile blocului alimentar, dușurile, laboratoarele trebuie să dispună de sistem de ventilație artificială prin refularea aerului. Nișele de ventilare trebuie curățate lunar de pulberi.

Laboratoarele, în care se elimină căldură, gaze și pulberi, trebuie să fie dotate cu ventilație locală prin aspirația aerului și generală.

Cazangeria autonomă trebuie să fie amplasată în construcție separată, preferabil în zona de gospodărie cu respectarea cerințelor de protecție a mediului înconjurător. Se interzice amplasarea cazangeriei în clădirea instituției sau anexată la ea. Se interzice utilizarea convectoarelor cu gaz sau a dispozitivelor electrice neautorizate. Dispozitivele de încălzire trebuie să fie curățate de praf săptămânal.

Norme sanitare de aprovizionare cu apă și canalizare

Blocurile IIS trebuie să dispună de apeduct cu apă potabilă rece, în cazuri necesare și caldă, de sistem de canalizare.

Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății, consumul zilnic de apă al unei persoane în scop potabil constituie 2,5-3,0 litri. În scopuri igienice și menajere apa se folosește la pregătirea bucătelor – 5 l; spălatul pe mâini și pe față – 5 l; dușul igienic – 25 l; baia în cadă – 35 l (o dată pe săptămână – 250 l); spălatul dușumelei – 10 l; WC – 18 l; udatul spațiilor verzi – 32 l. În total consumul zilnic de apă este egal în mediu cu 200 l *per capita*.

Calitatea apei trebuie să corespundă cerințelor: „Normelor sanitare privind calitatea apei potabile”, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 934 din 15 august 2007.

Cerințe față de amenajarea încăperilor

Încăperile de studii trebuie să fie amenajate cu mese de lucru și scaune în număr suficient, corespunzător cerințelor constructive și ergonomice. Se interzice folosirea taburetelor și scaunelor fără spetează.

Mesele din sălile de studii cu configurație longitudinală trebuie să fie amplasate în 3 rânduri perpendicular peretelui cu ferestre, astfel ca fluxul de iluminare naturală să cadă din partea stângă. Distanța dintre rânduri trebuie să fie de 0,6-0,7 m, cea dintre peretele intern și rândul 3 de mese – 0,5 m. Distanța de la tablă și primele mese din rândurile late-

rale trebuie să fie egală cu 2,4-2,7 m, iar dintre dulapuri și ultimele mese – 0,7-1 m.

În sălile de studii cu forma pătrată sau transversală mobila se aranjează în 4 rânduri.

În laboratoare distanța dintre rânduri trebuie să fie de 1 m.

În timpul studiilor, când profesorul folosește mijloace tehnice de vizualizare, studentul trebuie să se afle la o distanță de 5-6 ori mai mare decât lățimea ecranului. În cazul instalării TV-ului la o înălțime mai mare ca talia studentului, ecranul acestuia trebuie să fie fixat de perete.

Construcția tablelor poate fi diferită (părțile pot fi mobile, se pot deschide și modifica după lățime). Toate tablele trebuie să disponă de o tăviță pentru reținerea pulberilor de cretă și păstrarea buretelui. Sub tablă va fi montat un mic dulap pentru păstrarea cretei, riglelor și a altor rezizite. Dulapul poate fi instalat pe toată lățimea cabinetului.

Utilajul din cabinetele specializate trebuie să corespundă proceselor tehnologice, regulilor de protecție a muncii.

Utilajul laboratoarelor de chimie trebuie să corespundă regulilor de securitate. Laboratoarele trebuie să disponă de nișe de ventilare prin refuzarea aerului, sisteme de apeduct și canalizare.

Fiecare odaie din cămin trebuie să fie înzestrată cu inventar în corespondere cu normele tipice pentru înzestrarea căminelor cu mobilă, lenjerie de pat și alt inventar, normele în vigoare de uzare a mobilierului, a lenjeriei de pat și a altui inventar. Paturile din odăi trebuie să fie amplasate cu respectarea cerințelor igienice: între părțile lungi ale paturilor distanța trebuie să fie de 0,5 m; de la peretii externi cu radiatoare până la părțile lungi ale paturilor – 0,3 m; între căptăi – 0,2 m, dintre rândurile de paturi – 1,1 m.

Sălile pentru pregătirea temelor și pentru timpul liber din cămine trebuie să fie înzestrăte cu scaune și mese corespunzătoare taliei studenților. Locurile pentru ocupări trebuie să fie asigurate cu iluminare locală.

Bucătăriile din cămine trebuie să fie utilizate cu plite, căzi, mese pentru pregătirea bucătelor și dulapuri, reiesind din: o rondelă, o cuvă, o masă și un dulap la 10 studenți. În încăperea auxiliară se instalează un dispozitiv de încălzire a apei.

Cerințe față de întreținerea încăperilor și terenului

Toate încăperile clădirilor și teritoriul trebuie întreținute într-o ordine și curățenie exemplară.

În sălile de studii, laboratoare, aule și alte încăperi zilnic după terminarea lecțiilor trebuie să se facă dereticarea umedă cu ferestrele sau oberlihturile deschise, iar în coridoare sau holuri, după fiecare repaos. Curățenia generală trebuie efectuată o dată în lună și include spălarea dușumelei, a ușilor, a surselor de iluminare, ștergerea pereților, a mobiliei, folosind substanțe dezinfectante și detergente permise, produse biodistructive înregistrate și autorizate de Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

Sticlele geamurilor se curăță semestrial. Văruitul tavanului, părților superioare ale pereților și vopsitul cercevelei ferestrelor se va face la necesitate. Ușile și pervazurile ferestrelor se vopsesc cu vopsea albă.

Dereticarea sufrageriei se face după fiecare masă servită; a vestibulului și a vestiarului – după începutul lecțiilor și pe parcursul zilei la necesitate; a sălilor de activități, a încăperilor pentru cercuri și a încăperilor administrativ-gospodărești – la sfârșitul zilei și la necesitate.

Aerisirea și dereticarea umedă a sălii sportive se efectuează după fiecare lecție, curățarea saltelelor se face la aer liber, nu mai rar de o dată în săptămână, iar în fiecare zi ele se curăță cu aspiratorul sau se șterg cu o cărpă umedă.

Dereticarea lavabourilor și WC-urilor trebuie să se face zilnic, după fiecare recreație, folosind detergenți, substanțe dezinfectante, produse biodistructive, înregistrate și autorizate de Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

În cămine podelele din WC și lavabouri se spală cu apă caldă, cu folosirea produselor biodistructive înregistrate și autorizate, detergenților și substanțelor dezinfectante (în timpul zilei pe măsura folosirii lor, dar nu mai rar de 2 ori). Scaunele de WC se spală zilnic cu apă fierbinte folosind aceleași substanțe.

Toate odăile căminelor se deretică zilnic de către studenți, iar încăperile auxiliare de către servitoare. O dată în lună trebuie efectuată curățenia generală a tuturor încăperilor căminului (ștergerea prafului de pe pereți și tavan, spălarea dușumelei, ferestrelor, pervazurilor, ușilor, obiectelor, utilajului), cu aerisirea și scuturarea lenjeriei de pat.

Studenții trebuie să fie aprovizați cu apă caldă în timpul zilei indiferent de timpul plecării și întoarcerii de la lecții. În fiecare an, la începutul anului de studii, toate încăperile căminului trebuie să fie supuse reparației și până la răcirea timpului se vor întreprinde măsuri pentru păstrarea căldurii. Văruitul tavanului și a pereților în dormitoare se va face o dată în an, în încăperile auxiliare, în dependență de starea sanitată, de 2 ori pe an.

Inventarul de dereticare (teul, periile, căldările, cárpele) trebuie marcat și păstrat într-un dulap separat. După fiecare dereticare tot inventarul trebuie spălat cu apă caldă cu folosirea detergenților. Pentru colectarea reziduurilor pe teren se instalează tomberoane.

Terenul trebuie zilnic să fie curățat prin măturarea, adunarea și transportarea gunoiului la tomberoane. Vara trotuarele și cărările trebuie stropite cu apă și măturate, iar iarna – curățate de zăpadă și presurate cu nisip. La intrarea în blocurile de studii, cămine și alte blocuri trebuie prevăzute dispozitive pentru curățarea încălțămintei, prevenirea aluncărilor și traumelor.

Terenul căminelor trebuie să fie îngrădit, înverzit, amenajat, curățat sistematic, iar în anotimpul cald se va uda. În fiecare cămin se elaborează regulamentul intern, care asigură liniștea, odihna și ordinea sanitară cuvenită. Administrația căminului este obligată zilnic (dimineața și seara) să viziteze toate încăperile în scopul respectării cerințelor igienice și, în caz de depistare a bolnavilor, să-i plaseze în izolator și să invite medicul.

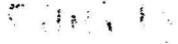
Cerințe față de organizarea regimului instructiv-educativ

Numărul maximal de ore de studii a studentului pe parcursul săptămânii trebuie să fie de 54. Distribuirea disciplinelor se efectuează pe parcursul a 5 zile calendaristice, astfel ca numărul de ore în sălile de studii să nu depășească 35 ore.

Disciplinele sunt distribuite pe parcursul săptămânii în orar astfel ca să permită studiul de sinestățător al materialului de către studenți.

Este necesar de respectat alternarea disciplinelor pe parcursul zilei, cât și a formelor și metodelor de predare.

Lecțiile se includ în orar la începutul ocupățiilor. Se interzic lecțiile cu durata de 3 ore fără repaos.

În scopul prevenirii apariției manifestărilor de oboseală și surmenaj cronic, este necesar ca numărul zilnic de ore instructiv-educative să nu depășească 6-7 ore. Peste fiecare 45 min de ore didactice sunt necesare pauze de odihnă de 10-15 min fiecare.

Se interzice efectuarea instruirii practice la locurile de muncă cu noxe profesionale sau condiții de muncă periculoase. Se vor folosi pe larg metodele virtuale de însușire a manoperelor.

La lucrările din laboratoare, întreprinderi industriale, ateliere, studenții trebuie să cunoască și să respecte regulile de siguranță a muncii, să disponă de echipament individual de protecție conform normativelor în vigoare.

Orarul lecțiilor se va alcătui reieșind din gradul de dificultate al disciplinelor, respectând următoarele cerințe:

- luni și vineri în orar nu se vor include mai mult de 2 discipline teoretice de gradul unu, iar marți și miercuri – 3-4;
- în timpul zilei disciplinele teoretice ale ciclului profesional vor fi incluse în orar la orele 14-16;
- lucrările practice se efectuează în zilele cu capacitate înaltă de activitate cu excepția zilelor de luni și vineri;
- în timpul zilei se vor alterna disciplinele generale teoretice cu cele practice. Se admit lecțiile duble cu excepția celor de educație fizică;
- durata ocupațiilor la computere în timpul lecțiilor pentru studenții din anul întâi nu va depăși 30 minute.

Ocupațiile practice în laboratoarele specializate se efectuează după orele teoretice.

Ocupațiile încep la una și aceeași oră pentru fiecare grupă. Se interzic pauzele îndelungate care duc la prelungirea ocupățiilor pe parcursul zilei, cu excepția pauzei destinate prânzului.

Pentru organizarea alimentației studenților durata repausului va fi de 30-45 minute.

Pentru profilaxia oboselii între prima și a doua pereche sunt organizate pauze cu durată de 15-20 minute, între a II-a și a III-a pereche – 30-60 minute. În cazul edificiilor de studii situate în diferite sectoare ale orașului, durata pauzelor se prelungesc.

Dispoziții finale

Responsabilitatea pentru respectarea cerințelor prevăzute în prezentul regulament o poartă persoanele cu funcții de răspundere a IIS.

Supravegherea privind respectarea cerințelor stabilite în prezentul regulament se realizează de către organele Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și Serviciul departamental ale Republicii Moldova în corespondere cu prevederile Legii „Privind supravegherea de stat a sănătății publice” nr.10-XVI din 03.02.2009.

Bibliografie

1. Hotărârea Guvernului Nr. 23 din 29.12.2005 cu privire la aprobarea și implementarea Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat „Igiena instituțiilor de învățămînt secundar profesional”. 22 p.
2. Hotărârea Guvernului Nr. 934 din 15.08.2007. Norme sanitare privind calitatea apei potabile.
3. Normativ în construcții. Exigențe funcționale. Instalații electrice. Iluminatul natural și artificial. NCM C. 04.02-2005. (MSN 2.04-05-95). 155 p.
4. ВСН 51-86. Госгражданстрой. Профессионально-технические, средние специальные и высшие учебные заведения. М. 1988. 48 с.
5. СНИП 2.07.01-89. Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений. М. 1989. 42 с.
6. СНИП 2.08.02-89 Строительные нормы и правила. Общественные здания и сооружения. 41 с.
7. СНИП 2.04.05-91 Строительные нормы и правила. Отопление, вентиляция и кондиционирование. 32 с.
8. СНИП II-68-78. Строительные нормы и правила. Высшие учебные заведения. М. 1978. 20 с.
9. ГОСО 5.03.014-2006. Государственный общеобязательный стандарт образования Республики Казахстан. 23 с.

la Regulamentul sanitar privind
instituțiile de învățământ superior

Notă informativă

privind asistența medico-sanitară a studenților în an.

în instituția de învățământ superioară

(localitatea)

I. Numărul de studenți _____

II. Starea de sănătate a studenților

Nr d/o	Maladiile	Total cazuri absolute	Inclusiv cazuri noi
1	2	3	4
1.	Morbiditatea generală, inclusiv:		
1.1.	cronică		
2.	Bolile infecțioase (fără helmintiază) (A00-B64), inclusiv:		
2.1	Dizenterie (A03)		
2.2	Hepatita virală A (B 15)		
2.3	Scabie (B86)		
2.4	Pediculoză		
2.5	Salmoneloză (A02)		
2.6	IIA cu etiologia determinată și ne-determinată (A04-A05, A08-A09)		
3.	Helmintiază:		
3.1	Ascaridiază (B77)		
3.2	Oxiurază (B80)		
4.	Bolile sistemului respirator (J00-J99), inclusiv:		
4.1	Pneumonie (J10-J18)		
4.2	Bronșită (J20, J41, J42)		
4.3	Angină (J03, J35)		
4.4	Gripă (J10-J11)		
4.5	Boli ale căilor respiratorii superioare (J30-J39)		
5.	Bolile sistemului digestiv (K00-K93), inclusiv:		

5.1	Gastrite (K29)		
5.2	Ulcer gastric, duodenal (K25-K26)		
5.3	Carii dentare (K02)		
5.4	Colecistită (K81)		
6.	Bolile sistemului nervos (G00-G99), inclusiv:		
6.1	Boli ale sistemului vegetativ		
7.	Bolile ochiului și anexelor sale (H00-H95), inclusiv:		
7.1	Boli ale conjunctivei (H10-H13)		
7.2	Glaucomă (H40-H42)		
7.3	Dereglări ale acuității vizuale		
8.	Tulburările mintale și de comportament (F00-F99)		
9.	Bolile săngelui, ale organelor hematopoetice și unele tulburări ale mecanismului imunitar (D50-D89)		
9.1	Anemii ferodeficitare (D50)		
9.2	Anemii prin carență vitaminei B12 (D51)		
10.	Bolile endocrine, de nutriție și metabolism (E00-E90), inclusiv:		
10.1	Diabet zaharat (E10-E14)		
10.2	Obezitatea (E66)		
10.3	Afecțiuni tiroidiene și înrudite, legate de carență de iod (E01-E02)		
11.	Bolile pielii și ale țesutului celular subcutanat (L00-L99), inclusiv:		
11.1	Abces cutanat, furuncul și furuncul antracoid (L02)		
12.	Bolile sistemului genito-urinar (N00-N99), inclusiv:		
12.1	Bolile renale tubulo-interstțiale (N10-N16)		
13.	Bolile sistemului osteo-articular, ale mușchilor și ale țesutului conjunctiv (M00-M99), inclusiv:		
13.1	Dereglări ale ținutei		

14.	Bolile sistemului circulator (I00-I99), inclusiv:		
14.1	Cardiopatia reumatismată cronică (I05-I09)		
15.	Leziuni traumatice, otrăviri și alte consecințe ale cauzelor externe (T00-T98)		
16.	Bolile urechii și apofizei mastoide (H60-H95), inclusiv:		
16.1	Otite		
16.2	Dereglări ale auzului		
17.	Alte maladii		
18.	Numărul de studenți încadrați în grupele de sănătate: I		
	II		
	III		
	IV		